

Najaar 2025

90

Landelijke natuurwerkdag zaterdag 1 november 2025

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4/A10. Begin jaren tachtig behoorde een actiegroep dit unieke natuurgebied voor 'stadsontwikkeling'. De Vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met de gemeente Amsterdam onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken. Daar bevindt zich ook het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME-centrum) 'De Waterkant', waar de meeste excursies starten en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schoolkinderen geeft. Het depot en NME-centrum zijn gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, ca. 325 meter vanaf de Riekerweg (zie www.oeverlanden.nl). U kunt het NME-centrum bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur wanneer de beheervrijwilligers er zijn, en soms op zaterdag en zondag.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt er geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven via het voorkeurenformulier op www.oeverlanden.nl onder Contact en info > Algemene informatie. Op www.oeverlanden.nl, in de nieuwsbrief, op Facebook en in huis-aan-huisbladen en nieuwsbrieven worden onze excursies gepubliceerd. Nieuwe leden kunnen zich opgeven op [www.oeverlanden.nl] via Help mee > Word lid.

De minimale contributie bedraagt € 12,50.

Colofon

Aan dit nummer werkten mee: Ben Bolscher, Hans Bootsma, Clary Genuit, Nico Jansen, Tom Koudstaal, Wichert Stemerding, Liesbeth Stricker
Opmaak: Studio HB (Hannie van den Bergh)
Druk: Sandedruk, Nootdorp, oplage: 600
Elektronische verzending: Oplage: 174

De Vereniging "De Oeverlanden Blijven!"

Postadres en ledenadministratie:
E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam
telefoon: 020-6154557
website: www.oeverlanden.nl
facebook: www.facebook.com/oeverlandenblijven
instagram: www.instagram.com/oeverlandenblijven
algemeen: info@oeverlanden.nl
administratie: ledenadministratie@oeverlanden.nl

Bestuur en medewerkers

Bestuur: bestuur@oeverlanden.nl
Liesbeth Stricker, voorzitter:
voorzitter@oeverlanden.nl
Clary Genuit, secretaris: secretaris@oeverlanden.nl
Tom Koudstaal, penningmeester,
penningmeester@oeverlanden.nl
Els Heldens, bestuurslid
Paul Kamsteeg, bestuurslid
Ben Bolscher, webmaster, webmaster@oeverlanden.nl
Liesbeth Stricker, interim redacteur,
redactie@oeverlanden.nl
Wichert Stemerding, coördinator beheervrijwilligers

Vacatures: Penningmeester en Redacteur, informatie via bestuur@oeverlanden.nl

Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie Paul Kamsteeg. Tel: 034-7342085,
natuureducatie@oeverlanden.nl

- INHOUDSOPGAVE -

Colofon en inhoudsopgave	2
Kort Oeverlanden nieuws en oproep	3
Loods in as gelegd	4
Contributie 2025	5
Notulen Algemene Vergadering 2025	6
Vanaf Overtoomse sluis, deel I	10
De langzame voortgang van een veldje in het Jaagpadbos	12
Activiteiten en oproep	16

Foto voorpagina
Moerasbos Foto: Liesbeth Stricker

Jonge hooglander gestorven

Eind vorig jaar werd de kudde hooglanders aangevuld met twee volwassen dieren en een jonge stier. Eén van de koeien beviel in april. Afgelopen periode graasden er dus vijf hooglanders in het natuurgebied. Helaas werd het stiertje enkele weken geleden vanwege wratten op het lichaam weggehaald en is de moederkoe eind augustus dood aangetroffen. Volgens de berichten is het dier een natuurlijke dood gestorven. De gemeente zal de kudde waarschijnlijk voorlopig niet uitbreiden omdat er volgend jaar een aanbestedingsprocedure voor het beheer van alle hooglanders in Amsterdam komt.

Clary Genuit

Bestel met de QR-code

TIP

Nu de feestdagen eraan komen, willen we het prachtige boek 'Leven in de Oeverlanden' extra onder de aandacht brengen. Wij hebben de prijs voor leden tijdelijk verlaagd van € 12,00 naar € 7,50 (exclusief verzendkosten). Wees er snel bij, een mooi boek voor jezelf of om aan iemand cadeau te geven.

Foto Hans Bootsma

De harige urntjeswesp

Zandsculptuur trekt graafwespen aan

Zoals vorig jaar al in de Oever beschreven hebben de restanten van een zandsculptuur grote aantrekkingskracht op vooral graafwespensoorten. Ook dit jaar was er weer veel te zien, met daarbij een aantal nieuwe soorten. Opvallend was het regelmatige bezoek van urntjeswespen. Deze tot de metselwespen behorende soort nestelt hier niet, maar het lemige zand is voor haar ideaal bouw materiaal voor urnvormige nesten. Hier is te zien hoe ze er een bolletje van kneedt. De urntjes worden tegen bomen of gebouwen geplakt. Waar ze deze maken, blijft voor ons een raadsel. Vroeger waren deze wespen nooit in Amsterdam te zien, maar de laatste zes jaar zijn er in toenemende mate waarnemingen van. Hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om de harige urntjeswesp (*eumenes coronatus*), één van de vier soorten die in Nederland voorkomen, maar moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn.

Hans Bootsma

- OPROEP -

Nationale Natuurwerkdag

Zaterdag 1 november vindt alweer de 25e editie van de Nationale Natuurwerkdag plaats. Al die jaren hebben duizenden vrijwilligers in het hele land meegeholpen de natuur in ons land te verbeteren en te behouden. Ook onze vereniging doet al vele jaren mee met dit goede initiatief. Op meer dan 500 locaties in heel Nederland kunnen vrijwilligers zich aanmelden waaronder natuurlijk ook weer bij de Oeverlanden.

We willen leden maar ook niet-leden oproepen zich te melden om onder leiding van Wichert en Carla de natuur in de Oeverlanden te verbeteren. Heerlijk genieten van de natuur en de buitenlucht en nieuwe mensen leren kennen. De werkzaamheden zullen worden onderbroken voor een stevige lunch met een vegetarische soep en brood.

Aanmelden kan op de website: [www:natuurwerkdag.nl](http://www.natuurwerkdag.nl) onder locatie Landschapspark Oeverlanden, Amsterdam.

Loods in de as gelegd

Zondagavond 28 september werd ik rond 20:30 gebeld door de politie dat de loods op het depot in brand stond en dat de brandweer wilde weten of er zich chemicaliën en brandbare stoffen bevonden.

Wichert bleek al op de hoogte en was reeds onderweg naar het depot. Daar het hek gesloten was werd de brand vanaf het terrein van Onklaar Anker bestreden. Het blussen en nablussen heeft meerdere uren geduurd en van de loods is niets meer over. Alle daar gestalde apparatuur is verloren gegaan waaronder ook de nieuwe messenbalk en de bandhooier die de gemeente Amsterdam net ter beschikking had gesteld. De tractor met aanhanger was uitgeleend, dus die is aan het vuur ontsnapt.

Bij nadere inspectie van het terrein bleek dat het raam in de achterdeur van het NME-centrum was vernield evenals een raam in de portacabin van de beheervrijwilligers. Duidelijk was ook dat de ongenode gasten in de portacabin hebben rondgelopen, er was veel overhoop gehaald.

Voorlopig mocht niemand het terrein betreden omdat de forensische dienst nog onderzoek moest doen, wat uiteindelijk niet is gebeurd.

Er valt voor inbrekers weinig te halen dus wat de zin van dit gebeuren is zullen ze hopelijk een keer voor de rechter kunnen uitleggen. Feit is dat de beheervrijwilligers de grootste gedupeerden zijn. Een goede buur is beter dan een verre vriend gaat hier weer op want onze naaste burens, watersportvereniging Onklaar Anker en tuinpark Ons Buiten hebben al hulp voor de beheervrijwilligers aangeboden en de gemeente heeft al snel weer wat gereedschappen geleverd.

Liesbeth Stricker

De brandweer probeert de brand te blussen. De loods is helaas niet meer te redden.

De ochtend na de brand is de ravage pas goed zichtbaar.

Wichert loopt door de brokstukken van wat een paar dagen geleden nog een loods was.

Foto's Tom Koudstaal

Ook van het gereedschap is niets meer over.

Contributie 2025

Wij hebben uw contributie heel hard nodig! U heeft hiervoor al van ons een herinnering email of brief ontvangen. Als u nog niet betaald heeft en geen automatische betaling heeft ingesteld, dan kunt u de contributie 2025 ook overmaken via een betaalverzoek met bijgaande QR-code.

Hoe werkt het?

- Scan deze QR-code met de QR-scanner op uw smartphone.
- Open het Mollie-betaalverzoek met een QR code scanner op uw mobiel of tablet.
- Vul het bedrag in (minimaal €12,50, meer is van harte welkom!) en bij beschrijving uw lidnummer of postcode.
- Ga naar checkout en druk op het Ideal logo.
- Dan kunt u uw bank kiezen en op de gebruikelijke wijze betalen.
- De QR code is geldig tot 31 december 2025.

U kunt de contributie ook overmaken op onze rekening NL85 TRIO 0321 0670 53 van 'De Oeverlanden Blijven'. Vermeld dan ook wel graag uw lidnummer of postcode.

Periodieke gift

Wilt u voor uw contributie of donatie gebruik maken van de mogelijkheid van aftrekbaarheid van het bedrag bij uw belastingaangifte omdat we als vereniging ANBI-geregistreerd zijn? Vraag dan eerst aan penningmeester@oeverlanden.nl de overeenkomst daarvoor met toelichting op. Ook kunt u dit aangeven op het VDOB!-voorkeurenformulier, dat u kunt vinden op onze website www.oeverlanden.nl/algemene_informatie/. U kunt dan ook uw voorkeur opgeven voor de wijze van ontvangst van het blad Oever, de nieuwsbrief en de kalender en uw eventuele adreswijziging doorgeven.

Concept Notulen Algemene Vergadering 2025 “Vereniging De Oeverlanden Blijven!”

Zaterdag 24 mei 2025, 14:00 – 15:30 uur in de Waterkant

Aanwezig: Gaby van Meerwijk, Hans Bootsma, Frits Hermans, Agnes Dekker, Saskia Boerma (verlaat, met bericht) en de (kandidaat)bestuursleden Els Heldens (kandidaat), Nico Jansen, Clary Genuit (secretaris), Tom Koudstaal (penningmeester) en Liesbeth Stricker (voorzitter)

Afwezig met bericht: Joost Nuisl

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 14:13, vanwege het slechte weer is de opkomst teleurstellend, maar helaas waren er geen laatkomers.

Aan de agenda worden onderstaande punten toegevoegd of aangevuld:

11: weggevallen: aftreden Nico

13a: Voorstel overstap van ING naar Triodos bank

13b: Voorstel stoppen met Facebook en Instagram

2. Bestuursmededelingen

Joost Nuisl heeft afgezegd, hij vond het jammer de geplande ‘Dichter bij de Oeverlanden’ wandeling langs o.a. zijn eigen liedtekst niet te kunnen meemaken.

3. Ingekomen stukken

Er zijn geen stukken ontvangen.

4. Notulen AV 15 juni 2024

De notulen worden paginagewijs doorgenomen, er zijn geen opmerkingen. Ze worden goedgekeurd met dank aan de secretaris.

5. Jaarverslag bestuur 2024-2025

Het jaarverslag van het bestuur wordt paginagewijs doorgelopen.

Pag. 5 Oever nr. 89: Hier is al wel meegedeeld dat Nico zal aftreden. Agnes vraagt of Nico erelid wordt, helaas voorzien de statuten daar niet in. Nico memoreert dat er veel gebeurd is afgelopen jaar, met vaak een goed resultaat.

Pag. 6: Tom vraagt naar de ontwikkelingen rondom de Hoofdgroenstructuur. De voorzitter geeft aan dat dit stil ligt en dat het vast nog weer 2 jaar zal duren.

Pag. 7: Hier geen opmerkingen waarna het verslag met dank aan Liesbeth wordt goedgekeurd.

6. Jaarverslag Beheervrijwilligers

Hans merkt op dat er gelukkig meer maacapaciteit is gekomen, wat ook nodig was. Hij pleit voor nog meer

capaciteit via de gemeente, eigenlijk zijn er 3 à 4 fte's nodig.

De geplande bomenaanplant door de gemeente is uitgesteld vanwege gebrek aan middelen, dus niet vanwege hun dispuut met Bam. Dat laatste gaat over kabels.

Tom stelt voor het beheersplan met daarin onze visie weer op te pakken. Wichert en Koos Hoebe zijn hier al mee bezig geweest. Met het plan kunnen we naar de gemeente die dan op basis van onze aanbevelingen het beheersplan kan schrijven.

Paul vraagt zich af of al het beheer bij de vereniging kan blijven liggen of dat er een stuk naar de gemeente moet. Dat is volgens Hans inderdaad een heikel punt, want de vrees is dat er dan op verkeerde tijdstippen gemaaid zal worden, wat slecht is voor de vegetatie. Nico merkt op dat als de toegezegde machines inderdaad geleverd worden dat aanzienlijk zou schelen, maar volgens Hans levert dat geen oplossing voor de kleinere bermen.

Er zijn geen verdere vragen en het verslag wordt goedgekeurd.

7. Jaarverslag Publiciteit 2024-2025

Pag. 7 Oever: Hans merkt op dat hier al gesproken werd over het voorstel met betrekking tot sociale media. Clary wordt bedankt voor het verslag.

8. Jaarverslag Financiën 2024

Agelopen jaar is voor het eerst meer dan 20.000 euro aan ledeninkomsten ontvangen. In 2024 zijn veel subsidies ontvangen voor het jubileum, maar vanwege de verbouwing minder huurinkomsten. De post Overige inkomsten betreft de realisatie van de film voor het referendum over de HGS van Björn Warning, dit bedrag is naar hem overgemaakt.

De uitgaven zijn ongeveer hetzelfde gebleven, in verband met de jubileumuitgave van de Oever zijn die kosten hoger. De post Jubileum bevat niet de portokosten e.d., vandaar dat er ook een aparte jubileumafrekening is opgesteld.

Terreinonderhoud: de verbouwing is grotendeels afgerond en is door de gemeente betaald. De reservering is voor het nieuwe beheervrijwilligersgebouw.

Foto Hanne van den Bergh

Het legaat is deels gereserveerd voor het Rein Cremerfonds en deels besteed aan het jubileum.

Vanwege de betalingsachterstanden bij de gemeente is de balanspost Debiteuren hoog.

Rein Cremerfonds

Agnes heeft als kascommissielid een vraag over de reserves voor het Rein Cremerfonds. Liesbeth legt uit dat bijvoorbeeld studenten een bedrag kunnen krijgen om onderzoek te doen. De regels waaraan dit moet voldoen worden nog opgesteld. Agnes wil voldoen aan het verzoek ideeën aan te leveren. Hans vraagt of leden ook geïnformeerd gaan worden over het fonds. Dat is het geval. Er is zelfs al een onofficiële aanvraag voor een korstmossenonderzoek. Hans noemt de Taxon Expeditions die al eerder zouden zijn voorgesteld. Zijn heel duur, maar wel nauwkeurig en deskundig. Hij stelt voor na te gaan wat er mogelijk is. Saskia noemt de naam Menno Schilthuizen (red.: de oprichter Taxon Expeditions) die burgers aanzet tot onderzoek, bijvoorbeeld bij Huis te Vraag. Tom oppert het idee de pilot Natuurlijke oevers erbij te betrekken, studenten zouden de effecten kunnen monitoren.

9. Begroting jubileum

Begroting is gemaakt naar aanleiding van het verzoek van Tineke Stricker op de vergadering van vorig jaar. Ze is nu afwezig. Tom legt de posten uit. Er is een positief resultaat

behaald van 4051 euro. Al met al heeft de jubileumweek geld gekost, maar dus ook opgeleverd. Verantwoorde uitgaven volgens het bestuur.

Hans plaatst nog een voetnoot bij de begroting. Volgens hem moet er 500 euro vaststaan voor de aanschaf van vijverplanten, was een gift van een brillenwinkel. Daarnaast ligt er als het goed is een afspraak dat Hans altijd 200 euro aan het depot kan besteden. Tom geeft aan de Hans altijd zijn wensen kan indienen, daar is ruimte voor.

Nico geeft aan dat het bedrag niet apart is geoormerkt. Volgens Hans was dat wel toegezegd aan Jan-Kees toen hij de gift aanbracht. Gelukkig zal het in de praktijk, ook volgens Hans, geen problemen opleveren. Zeker niet nadat Paul Hans gratis waterplanten belooft.

10. Verslag kascommissie en benoeming nieuwe kascommissie

Agnes doet verslag. Zij is samen met Hans Nubé op 1 mei bij de penningmeester langs geweest. Ze vonden het geheel goed op orde, alles was heel precies en gemakkelijk te beoordelen.

Beiden zijn bereid volgend jaar weer zitting te nemen. Daar is niemand op tegen.

Er volgt decharge voor het bestuur en Agnes en Hans worden bedankt.

11. Verkiezing bestuursleden

In de gepubliceerde agenda is weggevallen dat Nico

aftreedt en niet herkiesbaar is, een feit waaraan niet zomaar voorbijgegaan kan worden. Liesbeth benoemt een aantal zaken specifiek:

Nico voerde niet alleen actie, maar dacht ook mee. Ze memoreert het door Nico geschreven 'Oase aan de Zuidas' waarvoor hij van de provincie een aanmoedigingsprijs ontving en een proefopstelling mocht maken. In 2013 was er een bijeenkomst met Rijnland over de verbetering van de waterkwaliteit. In hun verslag wordt het idee van Nico aangehaald om via een granieten wand water te reinigen. Helaas is er ondanks de welwillende ontvangst van het idee niets mee gebeurd. Ze hebben nog tot 2027, maar dat gaat waarschijnlijk niet lukken. Het ook uit 2013 stammende idee voor een beheerstichting waarbij al het beheer door de verenging geregeld zou worden is ook van Nico. Er is een begroting voor opgesteld en plannen geschreven. Beheertechisch zouden we dan onder het Amsterdamse Bos komen te vallen. Ook met deze plannen is niets gedaan, en de voorzitter vindt het daarom knap dat Nico desondanks toch bleef actievoeren maar vooral ook positief bleef meedenken.

Saskia stelt daarop voor om een commissie 'Voortzetting plannen Nico' in het leven te roepen. Nico kan zo betrokken blijven, eventueel met haar zelf als medecommissielid. Nico vindt dit niet nodig, hij zal zich nog vaak genoeg laten zien.

Liesbeth overhandigt hem daarna het boek van Hans Mulder "De ontdekking van de natuur"

Nico besluit dat het hem veel gekost heeft, maar ook veel opgeleverd. Hij betreurt het dat de gemeente nooit welwillend is geweest. Hij had gehoopt dat we inmiddels onder het Amsterdamse Bos zouden vallen.

De vergadering wordt vervolgd met het voorstellen van Els Heldens, die daarop iets over haarzelf vertelt. Els werkte tot haar pensioen bij de gemeente Amstelveen op het gebied van laaggeletterdheid.

De leden benoemen Els met applaus tot nieuw bestuurslid.

Ook Paul wordt met applaus herbenoemd.

12. Begroting 2025

Tom legt uit dat er zeker dit jaar door een glazen bol gekeken moest worden.

De plannen voor het vervangen van het gebouw voor de beheervrijwilligers verlopen moeizaam. Dit onder andere door de kosten, die deels onder de vereniging en deels onder de gemeente zouden vallen. De gemeente heeft nu vooraf een subsidie verstrekt, die staat al op de spaarrekeningen.

De ledeninkomsten zijn dit jaar laag ingeschat.

De bureaunkosten zullen hoger uitvallen vanwege het besluit een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering aan te gaan.

De post terreinonderhoud bevat 20.000 euro aan reservering voor de inventaris voor het vrijwilligersgebouw. Tom blijft optimistisch, maar het is nog niet zeker dat het gebouw er dit jaar komt. Als de toestemming er is willen we snel aan de slag.

Er is nog een discussie over wie de eigenaar van het hek is, dus wie de vervanging moet betalen. Volgens Liesbeth is dat niet de vereniging en Nico noemt Ballast Nedam als waarschijnlijke eigenaar. De gemeente is volgens haar ook geen eigenaar. Tom vermoedt dat het wel tot een oplossing komt.

De begroting wordt goedgekeurd met dank aan Tom.

13. Stand van zaken lopende projecten

- Schinkelkwartier: er liggen 5 plannen om de bereikbaarheid van Schiphol en daarmee indirect de Oeverlanden te verbeteren. Er is nog geen beslissing genomen, de definitieve plannen volgen nog. Hans geeft aan dat het van belang is tijdig te reageren in verband met het gevaar dat de plannen ten koste van de vegetatie gaan.

- NM2: er moeten een dam en leidingen worden aangelegd. Het plan is om in 2029 klaar te zijn, het voorbereidende werk is al gestart.

13a. Voorstel overstap van ING naar Triodos bank

Er komen ieder jaar verzoeken om te stoppen met de ING, dus zijn de mogelijkheden onderzocht. ASN accepteert geen verenigingen, dus bleef alleen Triodos over. Overstappen is lastig en kost zo'n 300 euro. Het is besproken en goedgekeurd in het bestuur en wordt nu aan de leden voorgelegd.

Gaby vraagt of overgegaan wordt op automatische incasso's. Tom is daar niet voor. Behalve dat er kosten aan verbonden zijn (1 à 2000), loop je zo de extra giften (3 à 4000) mis.

Foto Hannie van den Bergh

Saskia geeft aan dat Triodos bank feitelijk onder de ABN valt, een pot nat met ING. Tom geeft daarop aan dat het beleid wel onafhankelijk is. Dar er verder geen bezwaren zijn wordt de overstap goedgekeurd.

13b. Voorstel stoppen met Facebook en Instagram

Vanwege de zorgwekkende ontwikkelingen bij Facebook en Instagram vraagt het bestuur zich af het nog wel verantwoord is je als vereniging van deze platforms gebruik te blijven maken en legt het daarom aan de leden voor.

De uitkomst van de discussie is dat we er bij gebrek aan een alternatief nog even mee zullen doorgaan. Dit mede omdat onze pagina's wel goed worden bezocht. Zo was de jubileumpagina 1000 keer bekeken.

Detail is dat niemand van de aanwezigen weet wie de Instagram pagina beheert, voorgesteld wordt te vragen of Ruud Jansen het weet.

14. Rondvraag en Sluiting

Saskia geeft aan dat de bomen die aan de Westsingel staan nog steeds een probleem vormen. Dit moet de gemeente oplossen. De elzen die in de hoek van het Jaagpadbos in het water hangen vallen onder Waternet. Liesbeth zal het inbrengen bij het Integraal overleg.

De vraag van Gaby of er aan begrazing door schapen is nagedacht wordt positief beantwoord. Schapen zijn te

kwetsbaar in ons gebied. De koeien zijn er nog. Liesbeth meldt dat de conceptwijziging van de statuten bij de notaris ligt. De wijziging moet door de leden worden goedgekeurd voor 1 juli 2026. Verwacht wordt dat er extra algemene vergadering zal worden ingepland.

Hans haalt de kwestie van de dijkverhoging aan. Liesbeth geeft aan dat we moeten afwachten wat de firma Tauw in opdracht van Waternet met de reactie van het bestuur doet. Hans is tegen verhoging van het pad in het Jaagpadbos. Nico brengt daar tegen in dat de verhoging in het bos veel lager kan dan langs het Jaagpad. Daarnaast is het bos pas 60 jaar oud, het Jaagpad bestaat al 200 jaar.

De ophoging is wettelijk. We zijn dus nog in afwachting van de bevindingen van het onderzoek van Tauw.

Om 15:53 sluit de voorzitter de vergadering.

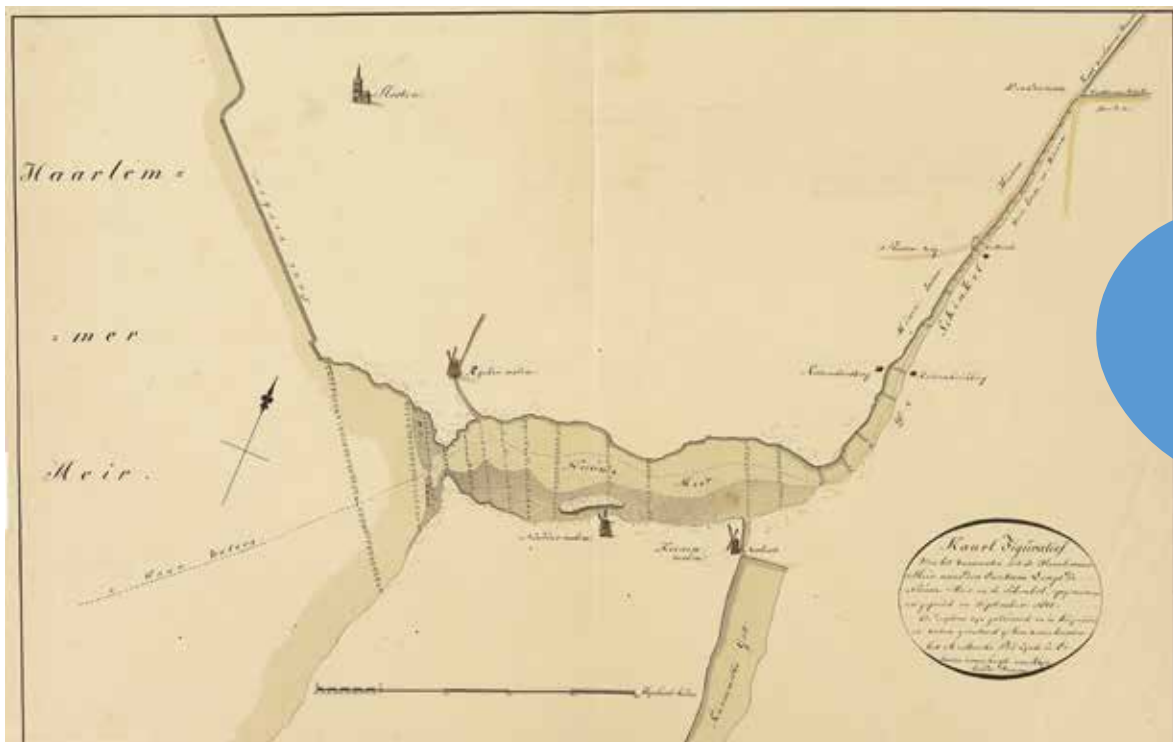
Clary Genuit, secretaris

Van Overtoom(se sluis) langs de Schinkel en het Nieuwe Meer tot het Groot Haarlemmermeer in tekeningen van ca 1635 tot 1817 . **Deel I.**

ca 1635

Rembrandt ca 1635 . Zicht op de Schinkel naar het noord-oosten met Amsterdam in het verschiep met het Pesthuys(het latere Wilhelmina gasthuis) en de Westertoren in aanbouw, (vlnr) Vergelijk ook tekening Maria de Clerq 180 jaar later.

Kaart Figuratief Van het vaarwater uit de Haarlemmer Meir naar den Overtoom. Langs den Nieuwe Meer en de Schinkel, opgenomen en gepeild in September 1800. De dieptens zijn gereduceerd en in Rhijnlandse voeten genoteerd op twee voeten beneden het Amsterdamsche Peil Zijnde de Ordinaire zomerhoogte van Rhijnlands boezem.

1813

J. van Delden: Jaagpad eerste bruggetje naar het noorden. Jaagpaard met slap hangende lijn. De rollepaal ontbreekt die 3 jaar later wel op de tekening van Maria de Clerq staat. Op deze tekening staat uiterst links wel het markante huis met het torentje aan de Sloterweg. Rechts de stad in de verte.

Maria de Clerq, eerste bruggetje naar het noorden gezien, nu met rollepaal. De kijkrichting is iets meer naar het noord-oosten en ook de sky-line van Amsterdam is afgebeeld, de Westertoren en enkele molens op de bolwerken. Nu is achter het bosje bebouwing zichtbaar, wellicht de Katoendrukkerij die op de nautische kaart vermeld wordt. Het Pesthuys is niet zichtbaar door bebouwing en opgroeiende bomen.

1817

De langzame voortgang van een veldje in het Jaagpadbos

Dankzij het gevarieerde, fijnmazige karakter van de Noordelijke Oeverlanden zijn de graslandjes verdeeld over zeer uiteenlopende omstandigheden. De soms zeer voedselrijke bodem van het Jaagpadbos maakt de ontwikkeling tot bloemrijk grasland tot een moeizame zaak. Een kleinschalige aanpak maakt regelmatig beheer op maat mogelijk en lijkt na een kleine vijftien jaar enig resultaat te hebben.

Zo'n 13 jaar geleden wilde ik eens kijken of het mogelijk was om door intensiever maaibeheer een stukje grasland beter tot ontwikkeling te brengen onder de aldaar heersende zeer voedselrijke omstandigheden. De capaciteit van de beheerploeg is ontoereikend om alle daarvoor in aanmerking komende stukken grasland altijd zo te beheren dat er voldoende verschaald wordt om een soortenrijke vegetatie te creëren. Het leek me een uitdaging het op deze plek wel te proberen.

Uiteraard een relatief klein stukje, want ik werk niet met een messenbalk, maar met bosmaaier, hooihark en bakfiets. Het stukje is gelegen aan de rand van het Grote Picknickbankveldje, het eerste grote veld in het Jaagpadbos vanaf de Nieuwe Meersluizen gerekend. Er was hier in 2011 sprake van een wat onduidelijke ruigte.

Platgeslagen grassen

En een uitdaging zou het zijn! Het bleek zeker niet gemakkelijk. Na enige jaren maaien domineerde nog

steeds ruw beemdgras, een indicator van voedselrijk grasland. Grassoorten zijn een belangrijke indicator voor de aanwezigheid van voedingsstoffen in de bodem. Zo verschijnt ruw beemdgras als eerste als men een zwaar bemest weiland met alleen maar Engels raaigras begint te verschralen. Extra probleem was dat dit gras hier nogal de neiging had plat op de grond te slaan, waardoor bloeiplanten slechter ontkiemen en zich niet goed ontwikkelen. En dat terwijl ik de eerste jaren zelfs drie maal per jaar op deze plek maaide. Op zeer voedselrijke grond kun je de eerste twee jaar driemaal maaien in plaats van de voorgeschreven tweemaal. Hier heb ik dat wel vier jaar gedaan.

Dat het ruw beemdgras de neiging had plat te slaan, heeft waarschijnlijk te maken met het niet volledig in de volle zon liggen van het graslandje, zoals ik in een Belgische publicatie las. Extra werk is er ook omdat door de omliggende bomen in de herfst veel blad op het veldje valt dat ook weer afgeharkt dient te worden. Anders zouden de inspanningen het graslandje te

Naast de grote hoeveelheid gewone berenklaau groeit hier nog een grote schermbloemige, namelijk gewone engelwortel die zo mogelijk nog meer insecten trekt.

verschralen weer teniet worden gedaan, een probleem dat zich op veel plekken in de Oeverlanden voordoet.

Gedifferentieerd maaibeheer

Na een aantal jaren kon worden overgegaan op tweemaal maaien. Wel was het zaak de eerste maaibeurt vroeg uit te voeren, omdat de dominante grassen, horende bij een voedselrijke situatie, vroeg bloeien, dus in de tweede helft van mei. Het aantal bloemplanten bleef ondertussen relatief laag. Smeerwortel was al aanwezig en breidde zich lichtjes uit. Zeer dominant kon de gewone berenklaau optreden. Op zichzelf wel goed voor de insecten en een plant die bij maaibeheer relatief veel voedingsstoffen aan de bodem onttrekt.

Om na maaiacties voldoende voedsel voor de insecten over te houden, laat ik een behoorlijk deel van de berenklaauwen staan. Dit doe ik dan aan de randen van het bewuste graslandje. In de overgangen naar het bos probeer ik een zoom te creëren waar minder

gemaaid wordt. In de andere richting streef ik naar een overgang naar ruiger grasland, waar grove grassen kunnen blijven staan die belangrijk zijn voor de rupsen van sommige vlindersoorten.

Zo leg ik eerder het accent op gedifferentieerd beheer dan op gefaseerd beheer om het insectenleven te stimuleren. Dus binnen een beheereenheid op sommige plekken iets fundamenteel anders doen in plaats van zo nu en dan stukjes overslaan wat bij gefaseerd beheer hoort. Anders verloopt het verschralen nog moeizamer en in de Oeverlanden is overal wel genoeg ruigte aanwezig voor de beestjes.

Nathalzen

Langzamerhand namen de paardenbloem en de scherpe boterbloem wel toe. Leuk was de komst van de gewone engelwortel. Net als de berenklaau een schermbloemige die misschien nog wel meer insecten trekt. Maar ook een behoorlijke nathals die

Grassoorten geven een indicatie over de voedselrijkdom van de bodem, en bepalen daardoor in sterke mate het maaitijdstip en de frequentie. Links: kroppaar (voedselrijk), midden ruw beemdgras (zeer voedselrijk), rechts gestreepte witbol (op weg naar matig voedselrijk).

In de herfst blijven na het afharken nog vele dorre, liggende grasstengels achter. Soms is het de moeite waard dit nog met de touwtjes van de draadkop van de bosmaaier af te slaan.

meestal langs oevers groeit. En daarmee is tevens een opvallende eigenschap genoemd van dit stukje grasland: zonder dat de grond ook maar een moment soppig aanvoelt, ook niet tijdens zeer natte perioden als in 2024, voelen planten van natte biotopen zich hier blijkbaar thuis. Dat is ook te zien aan planten als kattenstaart en moerasspirea die het hier en in de onmiddellijke omgeving altijd al goed hebben gedaan. Het blijkt dat ze zich ook goed handhaven tijdens de zeer droge perioden van de laatste jaren. In dit beeld past ook de komst van gevleugeld hertshooi, nog zo'n soort van natte graslanden.

Daarnaast laten ook planten van meer gemiddelde omstandigheden zich zien. Bijvoorbeeld kraailook, een van nature slecht bloeiende plant die zich vooral verspreidt door broedbolletjes op een bloeistengel. Door boeren overigens gehaat omdat ze een uienmaak aan de melk meegeven. Zelf knabbel ik er wel eens een beetje aan tegen de dorst, of neem wat mee om het net als bieslook met bijvoorbeeld kaas op de boterham te doen. Niet helemaal zo lekker als bieslook, maar het heeft weer zijn eigen charmes.

Wat betreft de grassen breiden vooral kropbaar en gestreepte witbol zich uit, terwijl ook fioringras zich gemeld heeft, trouwens ook een soort die gemakkelijk plat slaat. Grassen als glanshaver of grote vossenstaart die in ontwikkelde, bloemrijke graslanden kunnen optreden, zijn er nog niet.

Toenemende bloei

Ondanks de trage ontwikkeling en het nog steeds ruige karakter kan men na een jaar of tien toch wel

stellen dat er meer tekening in de vegetatie is gekomen. De bloei nam geleidelijk toe, al hield ik het gevoel dat er nog veel soorten ontbraken. Je zou denken dat als de omstandigheden geschikt zijn er vanzelf meer soorten verschijnen. Deels waar, maar bedacht moet worden dat de zaaddispersie van sommige soorten toch heel gering is, zeker in bossen. Het is daarom verleidelijk toch zo nu en dan een soort maar te proberen door het overbrengen van zaad. Ik vind dan wel dat de soort al ergens in de Oeverlanden moet voorkomen en zeker geen soorten moeten zijn uit verre gebieden als bijvoorbeeld Zuid-Limburg.

Een jaar of zeven geleden heb ik een paar uitgebloeide stengels van de beemdooievaarsbek in de omringende vegetatie gehangen. En zie eens: vorig jaar zomer stonden er heel wat exemplaren met hun best grote blauwe bloemen te bloeien. Een plant die eigenlijk heel karakteristiek voor de Oeverlanden is, maar zo'n stukje toch niet gemakkelijk bereikt. Ook rode klaver zou in een dergelijke vegetatie passen, dus deze heb ik enkele jaren geleden gezaaid. Het zaad had ik uit bermen in Amsterdam-Noord verzameld. Vorig jaar stond het op meerdere plekken langdurig te bloeien. Het zijn juist dit soort vlinderbloemigen en ook lipbloemigen waardoor graslanden van extra betekenis kunnen zijn voor met name wilde bijen. De lipbloemige brunel is verschenen, deze wel volledig spontaan, evenals veldzuring, een basissoort voor matig voedselrijke, bloemrijke graslanden.

Meer maaien moet?

Na een flink aantal jaren begint dit stukje uiteindelijk

Beemdooievaarsbek.

Het hoofdpad van het Jaagpadbos slingert op enkele tientallen meters afstand van de oever van de Nieuwe Meer waardoor men voortdurend over het meer heen kan kijken. Deze hele zone vormt een geweldige bosrand, vol met structuur en afwisseling, met grote hoeveelheden dood hout van allerlei boom- en struiksoorten.

wat meer te lijken op een sappig, bloemrijk wekje, dat steeds ontvankelijker wordt voor nieuwe soorten die ook met steeds meer exemplaren verschijnen. Het tijdstip voor de eerste maaibeurt is inmiddels naar begin juni verschoven. En uiteindelijk pas ik toch wat meer gefaseerd beheer toe. Dat heeft ook meer zin, omdat door het toenemende soortenaantal er ook meer insecten zullen zijn.

Maar intensief maaien is wel nodig gebleken. ‘Meer maaien moet’ las ik laatst in een interview met vegetatiedeskundige Joop Schaminée. Door de voortdurende toevoer van stikstof dreigen uit veel vegetaties de fijnere planten te verdwijnen. Deze ervaring heb ik ook in de Oeverlanden. Er valt nog tegen op te maaien, maar meer inspanning kost het wel. Door de hogere herfsttemperaturen staat het gras op het eind van het jaar weer tamelijk hoog. Vorig jaar nog verder in de hand gewerkt door de overvloedige regenval. De grote hoeveelheid biomassa boven de grond inspireerde vorig jaar tot extra maaibeheer zodat een aantal stukjes toch weer driemaal gemaaid zijn zonder dat dit het plan was.

Het Jaagpadbos is en blijft een heerlijk bos. De hele zone tussen het doorgaande hoofdpad en de sloot die langs het pad aan de oever van het meer loopt is te zien als een structuurrijke bosrand vol met inhammen en afwisselende bosschages. Vanaf het hoofdpad heb je door de bosjes heen voortdurend uitzicht op het meer, of over bloemrijke veldjes als dit Kleine Picknickbankveldje. Nauwelijks bijzondere plantensoorten, maar wel een keur aan basissoorten die goed zijn voor wilde bijen en vlinders.

Het is mooi om zo bij te dragen aan een bloemrijkere Oeverlanden. Eén van de knelpunten bij de teruglopende biodiversiteit is simpelweg het gebrek aan bloemen in het landschap in vergelijking met vroeger. Juist de Oeverlanden kunnen hierin voorzien, maar dan moet er wel voldoende maaicapaciteit aanwezig zijn, ik denk wat meer dan nu het geval is.

*Hans Bootsma
(foto's van de auteur)*

Activiteiten

Voor alle activiteiten geldt: verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden tenzij anders aangegeven. Voor leden en kinderen is deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon en van tevoren opgeven is niet nodig. De natuurwerkdag is voor iedereen gratis, maar juist wel van tevoren opgeven. Meer informatie is te verkrijgen op www.oeverlanden.nl] via Contact en info > Verstuur een bericht. Of via info@oeverlanden.nl.

Paddenstoelenexcursies

Zondagen 26 oktober en 2 november 2025

11:00 -12:30 uur

met Chritiane Baethcke

De paddenstoelenexcursies onder leiding van Christiane kunnen nog steeds op veel deelnemers rekenen. Om de groepsgrootte niet teveel te laten uitdijen is besloten om de excursie op twee achtereenvolgende zondagen te organiseren. Op 26 oktober zal Harry den Hartog Christiane assisteren.

Landelijke natuurwerkdag

Zaterdag 1 november 2025

10:30-15:00 uur

met Carla Peperkamp en Wichert Stemerding

Voor iedereen die ook eens lekker in de natuur wil werken, onder begeleiding van Carla en Wichert. Voor de deelnemers staat er rond het middaguur soep met brood klaar. Aanmelden op www.natuurwerkdag.nl

Winterwandeling

Zondag 14 december 2025

14:30 -16:00 uur

met Nico Jansen en Tom Koudstaal

Aan het begin van de winterperiode hebben planten en dieren zich voorbereid op het koude seizoen. Met Nico en Tom als begeleiders halen we een frisse neus in de Oeverlanden en kunnen we de bomen en struiken in hun wintertooi op de plaat vastleggen. Na afloop kunnen we genieten van een beker warme chocolademelk in het NME-centrum.

Soep en zopie

Zondag 1 februari 2026

14:00 -17:00 uur

Zoals gebruikelijk starten wij het nieuwe seizoen op de eerste zondag van de maand februari. Onder het genot van soep en een drankje blikken we terug op het afgelopen jaar en praten we de leden bij over de lopende zaken en het komende excursiejaar.

Foto's Hammie van den Bergh

- OPROEP -

Foto's voor de kalender 2026

Eind van dit jaar zullen we weer een kalender met foto's uit de Oeverlanden en omgeving verspreiden. We hopen weer uit een ruim aantal foto's een keuze te kunnen maken. Wij vragen u daarom foto's die u heeft gemaakt in de Oeverlanden naar ons te sturen. Wel moeten de foto's een bestandsgrootte van minimaal 3MB hebben omdat ze anders niet naar A4 kunnen worden vergroot. Indien uw foto wordt geplaatst krijgt u een presentje. Foto's kunt u sturen naar info@oeverlanden.nl t.a.v. Els Heldens.